Խմբագրական գրասենեակ 8 մեծիա.
6 այլազգ 4 »
3 այլազգ 2 »

Թաղրալարիչին բոլոր իրաւունքներ պահեալ է, Սենեակի գին 10 մեծիա.
6 այլազգ 5 »
3 այլազգ 2 1/2 »

Լրատուն նիւսխէմիզ սաթըլը իւր էրլի բարալըգ գայիմէյէ։

Մասիսի Էջերեան

ՏԱՐԵԱՅ ՀԱՅՐԱՆ ՐԳ — ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ — ՏԱՐԵՎՕՐԵԱՅ ԺԱ

ԲԷՆՃԵՆՊԻՀ — 1878 ՅՈՒՆԻՍ 29 — ԱՂԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒԼԻՍ 11 — Ն. 3793

Իլանաթը պէհէր սաթրը 1 ինճի տէֆա 3, 2 ինճի տէֆա 2, 3 ինճիւ վէ սայիր տէ ֆալար իչին 1 դր. Իլան սրբասընա դօնուրմաճաք իլան սաթրըն 5 դր։ Մէթուպ վէ սայիրէ, Գալաթասարայ Բէնճէնպիհ գազարընտա վագը նր. 14 Իրսի խանընտա Գարապէտ Յ. Փանուեան իմիրնէ իրսալ իտիլէճէք տիր։

ԻԼԱՆԱԹ

Նասրլ քի տիւնքի նիւսխէմիզտէ իշար իթմիշ իտիք, Մանզումէմիզ պու կիւնտէն իթիբարէն եիւզէր բարաեա սաթրլաճագ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 6 յուլիս

Օվէրնտէ վագը Բօեաթ սուլարընտա պուլունմուշ օլան Միտհաթ բաշա հապրէթլէրի Բարիսէ ավտէթ իյէտի։

Լօնտրա, 6 յուլիս

Տէօրթ ատէտ Նագլիեէ վաբօրլարընըն Մալթաեա իրսալի իչին պահրիեէ Նէզարէթի թարաֆընտան էմր վերիլմիշ տիր։

Լօնտրա, 9 յուլիս

Լօրտլար մէճլիսինտէ, տիւք տը Բիշմանտ վէ միսիս Կօրտոն, վուգու պուլան պիր սիւալէ ճէվապէն, մուգավէլէնաէնին (1) տէվլէթլէրէ նիմ բէսմի սուրէթտէ օլարագ թէպլիղ օլունուպ օլունմատըգընը պիլտիրմէէ միւգթէտիր օրմատըգլարընը սէօյլէտիլէր։

Պէրլին, 8 յուլիս

Գօնկրէ պու կիւն Պաթում մէսէլէսինի թահթը թէզէքքիւրէ ալտը իսէ տէ, Պաթումուն ճէնուպ վէ դարպ սինօրլարընը հէնուզ սուրէթը գաթիէտ թայեին իթմէտի։ Բուսլարընը, մէմալիքի չահանէյի թախլիեէ իթմէլէրի մէսէլէսի թահթը թէզէքքիւրէ ալընմասը։ Գօնկրէնին պու կիւնքի իճթիմահնտէ, Ինկիլթէրրա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ ադա օլունան մուահէտէնէն տախի պահս օլունմասը։

Պէրլին, 9 յուլիս

Գօնկրէ տիւնքի իճթիմահնտէ Պաթում մէսէլէսինի հալ իտէրէք, Բուսիանընը իթմիշ օլտուղու Ֆէտտաքեարլըղա մուգապիլէ վէ տէվլէթի միշարիէյհանընը մէնաֆիինի վիգաեէ իթմէք լիզումինի թանըրը։ Զանագ գալէտաա կէլինճէ, գօնկրէ հալը հազրը իպգաեէ գարար վերտի։

Սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի, տիւն ագշամ պէշիք պիր զիեաֆէթ վերիպ, պունտա հարպլիեէ նազրը իլէ պիր չօգ տիրլօմաթլար հազրը պուլունմուշլար տրը։

ԱԺԱՆՍ ՊՕՐՏԷԱՆՕ

Վիէննա, 9 յուլիս

Գուրատա ալթը կիւն գալաճագ օլան Իրան շահը հազրէթլէրի իմբէրաթօրա միսաֆիր օրմուշ տուր։

Մ. Հիրշ իլէ Մ. Շէնք, Օսմանլը տէմիր եօլարընն Ավստրիա վէ Մաճարիսթան տէմիր եօլարընայա սիրէյէթիրիլմէսի հագգընտա պիր լայիհա հազրլաեօրլար։ Պու լայիհա էսասէն գալուլ օլունմուշ տուր։

Պէրլին, 9 յուլիս

Միտհաթ բաշա հազրէթլէրի չէհրիմ գէ միւվասէլէթ իթտի։

Գօնկրէ, տէվլէթը Ալիէնին Եունանիսթան իլէ հէմհուդուտա օլան վիլաեաթը մէսէլէսի իւզէրինէ հիչ պիր չէյէ գարար վերմէյիպ, իշ պու մէսէլէյի սօնրաեա պրագտը քի թասհիհի հուտուտ իլէ տէվլէթի Ալիեէ վէ Եունանիսթան քէնարի պէյնէրինտէ հալ հալ եթիլիր։ Նիհայատ իհթիեաճաթը մահէլլիեէ կէօրէ պիր նիզամնամէ իլէ հալը հազրը իպգա օլունաճագ տրը։

Իհթիման իլէ Թրօժան տէվլէթը Ալիէտէ գալաճագ տրը։

Պաթում իւզէրինէ օլան միւգաքէրէ բէք չիքտէթլի օրմուշ տուր։ Լազլար Ինկիլթէրրանընը հիմայէսինի թալապ իլէ, խաթիգլարը իչին մուհարպէնէ հազրը օլտուգլարընը իլան իտիեօրլար։

(1) Ադանս Հավասըն միւթալաասը, «պու մուգավէլէնամէ իհթիմալ տրը քի Գրաբրը ճէզիրէսինին Ինկիլթէրրա թարաֆընտան սաթըն ալընմասընա տայիր օլան մուգավէլէնամէ տիր.»

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՕՂ

Աեանը քիրամտան Նամըգ բաշա հազրէթլէրինէ, եավէրլիք իւնվանը իչան պույրուլմուշ տուր։

—Կէչէնտէ սէրասքէր բաշա հազրէթլէրիյէ զապի Օսման բաշա հազրէթլէրինն Այ-Սթէֆանօսա պիլ ագիմէ, ժէնէրալ Թօթլէպէն իլէ միւլագաթ իյէտիքլէրինի եազմըշ իսէք տէ, սէրասքէր բաշա հազրէթլէրինն ադիմէթլէրինին ասլը օրմանընը, եալընըզ զապի Օսման բաշա հազրէթլերի մահէլլի մէզքիւրէ կիտէրէք, Ֆէվզիպաշա սուրէթտէ գալուլ օլունմուշլար իսէ։

Սէրասքէր բաշա հազրէթլէրի տախի սիւնքի կիւն վաբօրու մախսուս իլէ Այ-Սթէֆանօսա կիտէրէք, ժէնէրալ Թօթլէպէն իլէ ուզուն պիր միւլագաթ իթմիշ, մէ մահէլլի մէզքիւրէ վիուլինտէ, իսկէլէէ գատար իսթիդալլէրինէ իքի թապուր ասքէր չէգարըլըպ, բէտտի գալուլ բէք միւքէմմէլ իճրա իսթիմիշ, մէ էնանայի մուսահէպէթտէ մուզեղալար թէրէնդիւմաղ օրմուշ տուր։

Միշարիէյհ սէրասքէր բաշա հազրէթլերի սաաթ օն բատտէյէրինտէ խոթանալա ավտէթլ, տօղրուճա Պաղը Ալիեէ կէլերէք, մէճլիսի խասը վիքէյատա տախի պուլունմուշլար տրը։

—Գալամաս իլէ Սալամպրիա սուլարը արասընտաքի արագինին Լունանիսթանա թէրքի մատատէսի, գօնկրէճ սուրէթի գաթիեէտ գարար վերիմէյիպ, անճագ պու քէյֆիյէթլէր Պաղը Ալիեէ իսթար իրթրշ իսէ տէ, անընն մուվաֆֆագաթընը թահսիլ զըմնընտա ասլա իսրար իթմէմիշ, մէ տօղրուտան տօղրու Ամինա զապինէթօսուլա ուզաշմագ հագգընը քէնտիսինէ մուհաֆաղա իթմիշ տիր։ Գօնկրէնին պու իսթարը սուրէթի գաթիեէտ իճատէ օլունան պիր արզու իսէ տէ, պունա մուվաֆագաթ իթմէք իչին, Պաղը Ալիեէ հիչ պիր մէճբուրիեէթ եօղ տուր։ Պու մատատէէ տայիր օլան բրօթօղօլուն իպարաթը, պէր վէճհի զիյր տէրճ իտիլիր։

«Գօնկրէ, հուտուտը Լունանիսթանընին թասհիհի խուսուսունու Պաղը Ալիեէ իսթար իսէճէք տիր։ Գօնկրէ, հուտուտու մէզզուրէնին Ատալար տէնիզի ճիհէթինտէ Սալամպրիա տէրէսինէն Եունան տէնիզի ճիհէթինտէ Գալամաս տէրէսինէ գատար օրմարը բէյանտէ տիր։» Էքսէրիեէթի էհալիսի Բում պուլունան էհալիթը սայրէ իլէ Կիրիա ճէզիրէսի, Այ-Սթէֆանօս ահտնամէսինտէ մէշրութ պուլունանտաղ վէճհ իլէ, մընհասարեէթի իտարէյէ նայիլ օլաճագ, վէ անճագ իճրա օլունաճագ իսլահաթա, եալընըզ Բուսիա թարաֆընտան տէյլ, սիթիին Էվրօբա թարաֆընտան նէզարէթ իսթէմէսի մէշրութ պուլունաճագ տրը։

Գրաբրը ճէզիրէսինին Ինկիլթէրրաեա թէրքի մատատէսի, օրմուշ պիթմիշ չէյլեր հիքմիէնէ կիրիպ, Լօնտրա գազէթէսու չիմոիտէն Պահրը Սէֆիտէ Ինկիլթէրրա տօնանմասընընը չու եէնի իսթինատէաճաընա պիր վալի թայեին իթմիշ տիր։ Մէնպէի մէվզուգատան ալաբաղրմըզ մալիումաթա կէօրէ, ճէզիրէյի մէզքիւրէ վալիսինէ ժէնէրալ տրը կարնէթ Վէլսլէյն թայեին օլունմուշ տուր։ Պունա մուգաբիլ Ինկիլթէրրանընը Պաղը Ալի իլէ թէտաֆիյի վէ թէարրիզի պիր իթթիֆաք ահտնամէսի թանզիմ իթմիշ օլտուղու բիլմէեէթ օլունմազտա իսէ տէ, պունա բէք տէ ինանըլմազ։ Մէզքիւր ճէզիրէնին թէրքինէ տայիր օլան էվրաղ, տիւնքի կիւն (եանի էվվէլկի կիւն) Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսունա արզ օլունմուշ տուր։

Պու (եանի տիւն) տատահատան պէրու Ֆրանսա բոլիթիղասընընդ պիրտէն պիրէ թէպէտտիւլ իթտիկի, վէ Մ. Վասինկթոնն, Պէրլին գարարնամէսի էվրօբանընը տուլհունու թէէվին իտէճէք սուրէթտէ օրմատըգընտան պահսլա, պունա վագը իմզա իթմէքտէն իմթինա իթմիշ օլտուղու բիլմէեէթ օլունմազտա իսէ տէ, սատէ մալիումաթ օրմագ իւզրէ, պու հավատիսի տէրճ էյլէօրէք։ (Ֆար տիւ Պոսֆոր)

—Տիւնքի կիւն սիւտմիւլէր թարաֆընտան, Մաթպատամրզա վիրիլէն մալիումաթա կէօրէ, էհալիտէն պաղըլար, սիւտլիրին պահալը օլուպ վէ հէմ տէ սուլու օրմասընտան տօլայը հիքիւմէթ արզուհալ վիրմիշլէր, վէ հիքիւմէթ թարաֆընտան տախի սիւտմիւ էանաֆընա պունուն ակապէպի սիւալ օլունտուղտա, խալիս ինէք սիւտիւնիւն օղգասընը անճագ 8, վէ գօնեուն սիւտիւնիւ 10, վէ մանտա սիւտիւնիւ տախի 12 զուրուշա վիրէպիլէճէքլէրինի, ինտան աշագը ֆիլեաթլա սուսուզ սիւտիւն իտարէ իտէմէեէճէկինի պիլտիրմիշլէր, վէ հիքիւմէթ թարաֆընտան տախի, ֆիլեաթմա սէրպէսթ օլուպ, ֆագաթ խալիս սիւտ սաթմալարը էմր ու թէնպիհ պույրուրմուշ տուր։

—Կէչէնտէ Զէյմէկ ագիմէթ իյէլէն քեսթիպը տիվան։ Խոտիվի Թալաթ բաշա հազրէթլէրի տիւն Ֆոնտում վաբօրու իլէ Տէրիսաատէթ տավտէթ իյէմիշ տիր։

—Տիւն հէյէթը սեան ագալըղը, մէհքէմէյի թէմիզի ճէգա ըէյիսի Իրմաճ բաշա հազրէթլէրինէ թէվճիհ օլունմուշ տէնիլճէք էքէն, թէշրիֆաթ բուսուլասընտա Նամըգ բաշա խամի եազըրմըշ օրմագտա թասհիհ օլունուր։

—Միտիլիտէն յուլիս 5 թարիխի իլէ Լա Թիւրքիէ եազըմըշ տրը։

Պու կէնճէ [illegible], տաղլարընընդ պիր հայտուտա պէօլիկիւնէ զուհուր իթմէսի մատատէսի տիր։ Պու հայտուտլարընը մէվճուտ օրմասը, հէր քէսին ֆիքրինի հագգընա իշթիրակ էյլէօր։ Շէհիր իլէ գարիէյէր արասընտա օլան մուխապէրաթ մուխաթարալը տրը։ Գարիէյէր էհալիսի օտէրճէճ գօրգմուշ տուր քի, գէնկին օլանլարը խանէյէրի թէրքէ Միտիսի չէհրինէ կէլմիշլէր տիր։ Թարլալար ամէլիեաթը հէման թաթիլ գըընմըշ տրը։ Դէէյլիլիր, հայտուտլար էլինէ սիւշմէմէք իւզրէ թարլալարընա կէթմէեէ ճէսարէթ իտէմէեօրլար։ Հայտուտլարընը մըզտարը հագգընտա բիվաեաթ միւթէէիֆ տիր։ Հիքիւմէթին մալիումաթընա կէօրէ, կէրա քէրիքիզինին ազգընտա ֆէթէլի մէզգընտա զարաեա չըգգըպ, պունլարընը մըզտարը 40 քիչի տիր։ Ինչպու հայտուա պէօլիկիւնէ տաղտա թէսատիֆ իտէն պիր օտուճճունուն բիվաեէթինէ պագգընը իսէ, պունլարընը մըզտարը 70 քիչի օլուպ, ֆիսթան կիեէրէք էյի միւսէլլահ իմիշ։ Կէրա վէ Բլոմարի ապրասընտա սարպ գաեալըգլարտա պու հայտուտլար մէրքէզ թութմուշլար տրը։

Միհթասարըմ վէքիլի պու հայտուտլարընը գուհուրի հավատիսինի ալաղ իթմէսի իւզէրինէ պունլարը գօվալամագ իչին թասուր աղասը Հիւսէյին աղա գօմանտասընընա 40 նէֆէր ասքէր իրսալ իտիպ, ասքէրլէրէ մուավէնէթ իթմէք իւզրէ քէօյլիլէրի տէ սիլահլանմասընը էմր իյէմիշ տիր։ Պունտան մաատա, սէվահիլին մուհաֆազասը զըմնընտա իչ գէրէքիք վարտր թալաղ իշմէրզ տիր։ Պու 40 նէֆէրին, հայտուտլար իւզէրինէ սէվգ օլունմասընա չէհիրէէ ասքէր աղալմըշ պատուզունատան, զաղբիա խըզմէթինի խիճա իյէմէք իչին եէրլիլէրէտէն միրէքքէպ պիր ֆէրդա թէհքիք զըմնընտա պիր զօմիսօն թէշքիլ իթտիրիլմիշ տիր։

—Գայմէնին իթթիլաբատան տիշ էմինի մէնն իչին պունտան պիր մըզտարընը իսթալ թախսիս իտիրմիշ օլտուղու մալիումէ ամմէ օլան ուն վիրկիսինէ մազսէտա հասրլ օրմամագտա տրը։ Հաղբի վաղբի չու զատար Հ՞ալարտի օ՞ու վէ չու զատար զայմէ իհրագ իտիրմի տէյի իրտա իտիրմէքտէ տիր։ Պու կիւնէ զատար Իսթանպոլտա ուն վիրկիսինէ 13 միլիոն զուրուշա եաղընն հասրլաթ օրմուշ վէ գայմէ ֆիեաթը, տիշմէ տիքտէն մատատա, վիրկիյի մէզքիւր թահսիլ օլունմատա պաշլատըրը կիւնքի ֆիեաթմրնտան եիւզէ 20 տէ իսթէ ս ս օրմուշ տուր։ Տիմէք տիր քի խատթատա վիրիլէն իրատա բաղէն խատթալրգ ալընըրշմըշ տրը։ Պէր հէքիմ, խատթատա վիրտիյի իլանընը թէէտիրինի կէօրմէտիկինտէ ալաշգա իյաճ վիրիր։ Ինչպու միւթալատեը, մէմալիքին մալիճ թապիպէրինէ ամիպանէ տըզ իտէրէք, խատթատեը, եանի էհալիյի տէրմանտան տիշիբմէքտիպին մուալիճէնին ֆայիտէսի կէօրիւլմէսինի Ալահան թէմէնի իտրիպ։ Էնճանինին բէք աշիքատար սուրէթտէ կէօրմէկի պիր չէյ վար իսէ օտատ չու տուր քի էկէր վերիլիյի մէզքիւր օլմասա իտի, էթմէկլի 10 բարա էքսիկինէ եանի շիմտի 6 զուրուշա եէտալի էթմէկլի 51/2 զուրուշա ալաճագ իտի։

(Գուրիէ)

—Էվվէլէքի նիւսխէլէրիմիզէն պիրինտէ, Բօտոր տաղընընդ ճիվօրընտա 80 պէն միհճիրլէրին բէք սէֆիլ պիր հալտէ պուլունտուղլարընտան պահս իթմիշ իտիք։ Մալիումաթըմզդ ատղրու իմիշ, գիրա Ինկիլթէրրա ժէնէրալ գընսուլուսու Մ. Ֆաուսէթին, պունլարա իեանէ իչին կէնտէրանի մէմուրու, եաղտըգլարընընդ թատիգ իյլէմիշ տիր։ Օրատա բոմթ կէլինէն միւհաճիրլէր, պիր էթ վէ քէմիք, վէ եալընընդ պիր գուրու նէֆէս գալմըշլար տրը։ Գատընընը չըրը չըպագ օլուպ, էօլիմ հալինէ կէլմիշ չօճուղա սիւասիւզ մէմէնի վերիեօր։

Պու մէնզարէնին Յարիֆի միւմբիւն օլմասընը, պունու հէր նէ գատար ազրը [illegible] կէօրիլէն ակֆայէթի պիր էյիճէ անլատամատեաճազընը։ Անընգատան էօյմէկէնէր, եօլարտա սիրգաթ վէ գամլ իլէ մէշղուլ օլան Պուլղարարընն զըլըճը ալթընտա էօլմէք թէհլիքէսիտէ պուլունուեօրլար։ Նասրլ քի կէշէնտէ պաղը էվրօբա թիճճարընընն հիսապընա օլարագ մլրը պուզասը եիւքլիւ պիր էօրիւգ գաֆլէսինի թէքֆուրտաղընա կէօթիրէն պիր դաչ Իսլամար իւզէրինէ Պուլղարար հիճճում իտէրէք սօնուպ սօղանա տէօնտիրմիշլէր տիր։ Հէր նէ գատար պու պասպոտ չիքտէթէ օլունմուշ իսէ տէ, տիյնէնմէմիշ տիր։

Պիթարաֆ թարիխ, պու պիսուչ գուրպանարրն գանարընընն մէսուլիէթի, պու սէֆալէթէ սէպէպ օլան վէ մէնաֆիի չահսիսինի տիւշիւնէն տէվլէթ իւզէրինէ եիւքլէթէճէք տիր։ Անճագ չիմտիրլիք հէր հէսին միւմքինն օրտուղու գատար պու սէֆալէթէ մուավէնէթ իթմէսի լազըմ տրը։ Մահգուզիեէթի ապրմէ իլէ օգուեանլարը-մըզդա սիլտիրիրիզ քի պու սիչրատլէրէ թէվզի օլունմագ իւզրէ եէնէճանէն 500 լիրա կէօնտէրիլմիշ տիր։ (Ի. թանպոլ)

—Կէլէճէք բագար իրթէսի կիւնինտէն իթթիպարէն, միւղա Լէվզնթ Հէրբլարն եէրինէ, եարբը Ինկիլիզմէ վէ եարբը Ֆրանսըզճա օրմագ իւզրէ «Գօնթաթ ինօրլը Մէսէնժը» խամինտէ պիր գազէթա թապու նէշր օլունաճագ տրը։

—Տէվլէթի Ալիեէ ճանիպինէն իճրաեը իսլահաթը թէսիլ վէ թէէվին իյէմէք իւզրէ, Լօնտրատան 150,000 լիրաչէ գատար պիր իսթիդրաղ ադա օլունաճագը տիւնքի կիւն էֆվահատա տէվլէրան իյէմէքտէ խիֆ ֆաղաթ բէյտի վէ մէվզուգ պիր խապէր եօղ տուր։ (Լազբի)

—Մէկզիբ զաղէթանընը բիվանէթինէ կէօրէ, Այ-Սթէֆանօսա պուլունան Ռուսիա լէվգատի մէմուրլարը ակտրի ալ թէլն էքմէք գօնթրաթ օլարընը թէհմափա իթմիշլեր տիր։

—Ինկիլթէրրա ակֆիրէ հազրէթլէրինն մատատասը թարաֆընտան պու կիւն թատրպեատա սէֆարէթ խանէ պաղէ-ինաէ, Պաղը Ալի մէմուրինի քիրամընա պէրաբէ պաղէ գիեաֆէթի վիրիլմէսի իստիրմիշ տիր։

ԻԼԱՆ

Զայէթ ապ գուլանընը հէչ եէնի վէ ալա պիր բիեանօ, նիհայէթ 35 լիրաեա սաթըլաճագ օրտուզունատան, կէօրմէք խիմէյէն զաթլարըն, մանթաատրգա կէյէրէք, մահանինի էյլէնմէլէրի իմթիար օլունուր։

Ֆրանսանքն Մօնիթէօր նամ ըէսմի զազէթասընտա օգուտնմուշ տուր.

«Վառնա լիմանը Պուլղարլարքն է. լինտէ օլտուգճա, Պալգան կէչիտէրինին Օսմանլըլարտա գալմասընտան հիշ պիր ֆայիտէ հասըլ օլամազ. Պալգան կէչիտէրինին ֆէնը հարպճա չու է. հէմմիյէթի վար տը քի հիւճում իտէն տիւշմէն օրտուսունու, խաթթը մէզքիւր իլէ Թունա արասընտա գալմասա մէճպուր գըլըպ, Պալգան իլէ Պօղազ իչի արասընտա պուլունան եէրլէրի տիւշմէնին հիւճումընա գարշը մուհաֆազա իտէր. Մէզքիւր կէչիտլէր, էյիճէ հրթզ իտիւիր իսէ, Ռումէլիի վէ Իսթանպօլու պիր սուրէթը միւէսսիրէտէ մուհաֆազա իտէրլէր, նասըլ քի պու սէօյլէտիկիմիզի, 1828 օէնէսի մուհարէպէսի պիր սուրէթը մութլագատա Թաստիգ իյլէմիշ տիր։ Ֆագաթ, էկէր տիւշմէն տէնիզ Թարաֆընտան Պալգանըն ճէնուպ Թարաֆընտա պիր եէրտէ գարաեա չրգապիլիր իսէ, Պալգան իսթիհքեամաթը իչէ եարամաեըպ, Ռումէլի տիւշմէնին մէրհամէթինտէ գալը։ Պու սէօզիւմիզի տախի 1829 մուհարէպէսի Թաստիգ իյլէմիշ տիր. չէօյլէ քի Վառնա Ռուս օրտու սունուն եէտը զապթընա կէչէր կէչմէզ, օրտույի մէզքիւր, էտիրնէեէ գատար եիւրիւմիշ, վէ սուլհ ահնամէսի չէհրը մէզքիւրտէ իմզալանմըշ տըր։»

—

Սաթէրտիու Ըվիու նամ Ինկիլիզ զազէթասընքն պէեանքնա կէօրէ, գօնթ Շուվալօֆ տէմիշ տիր քի «էկէր տէվլէթի մաթպուամ, Այ-Սթէֆանօս մուահէտէսինին գապուզունու ֆէտա իթմէեէ բազի օլուր իսէ, մուահէտէյի մէզքիւրէնին չէքիրտէյինի քէնտիսինէ մուհաֆազա իտէճէկիմ էմինիմ»։

Կազէթ տը Գոլօնեը զազէթասը, [illegible] քի կիւն իչտէն չէքիլմիշ օլմաեըպ իդտամաթը ֆէվգէլատէ սարֆ էյլէտիկինի պէեան իթտիկի պիր տիբլօմաթը, «գօնկրէ մուհարէպէ տէյիլ, պէլքի մուհարէպէաէն տահա ֆէնա պիր հալի միւնթիճ օլաճագ տըր. մարքի տը Սալիսպրի թահրիրաթը ումումէսինի թանզիմ վէ իրսալ, վէ պատէհու Ռուսիա իլէ սուրէթը մախսուսէտէ պիր մուգավէլէ ագտ իթմէսիյլէ, հագգընտաքի էֆքեարը ումումիէյի հագիգաթէն իսպաՀ էյլէտի։ Միւշարիէյհ, Այ-Սթէֆանօս մուահէտէսինի քեամիլէն գապուլ իթմէք իչին, մուահէտէյի մէզքիւրէ ալէյհինէ բրօթէսթօ իթմիշ, վէ Ռուսիա իսէ պունուն թէ ֆէրրուաթընը իճրա իթտիրմէք իչին, սուրէթը զահիրէտէ մուահէտէյի մէզքիւրտէն վազ կէչմիշ տիր» տէմիշ տիր։

—

Տէրիսաատէթ իլէ Պօղչա ատասը պէյնինտէ տէնիզ ալթընտաքի թէլէկրաֆքն ամէլիեաթը իքմալ օլունտուղունտան նաշի, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւնտէն պէրու մուխապէրաթա պաշլանմըշ տըր։

—

Թրաքի զազէթասը, գօնկրէ թարաֆընտան Եունանիսթանա իտիլէն միւսաատէնին, պիր սատաքա նէվինտէն օլտուղունու պէեան իտիեօր։

—

Գօնկրէտէ հալլ օլունան մէսէլէլերին թէֆէրրուաթընը միւզաքէրէ իչին գօնկրէ թարաֆընտան թէշքիլ օլունաճագ գօմիթէ ազասը աթիտէքի զէվաթտան իպարէթ օլաճագ իմիշ. Ռուսիա թարաֆընտան, Պարոն Տուպրիլ
Ֆրանսա » Միւսիւ Տուպրի
Իթալեա » Գօնթ Տիւրնէ
Ավսթրիա » Պարոն Հայմէրլէ
Ինկիլթէրրա » Լօրտ Բրսրլ
Տէվլէթը Ալիեէ թարաֆընտան Դարաթօտորի բաշա

—

Պէրլին զազէթասը, Պոսնա վէ Հէրսէք մէկասսի զայրի Միւսլիմէսի թարաֆընտան օն սէքիզ պէնտի չամիլ օլարագ, սույի իտարէ հագգընտա շիքեաեաթը հավի գօնկրէեէ թագտիմ իտիլէն բրօթէսթօեու նէշր ու իլան իթտիրէր։ Մէկքիւր բրօթէսթօտա, տէվլէթի Ալիեէնին սույի իտարէսինտէն պահս օլունմուշ տուր։ Շէօյլէ քի, Պոսնա վիլայէթի, սէրայէվ վէ մատէնիյյէթ մէնպաի օլան Եվրօբանը պիր գըսմը օլտուղու հալտէ, էհալիսի պէշ եիւզ սէնէտէն պէրու հալը էսարէթտէ եաշատըգլարը, վէ իքի պուչուգ սէնէ տիր իսթիհսալը հուբրիեէթ իչին, բէք չօգ գան տէրքէրէք, սայ էթմիշլէր իսէ տէ։ Եվրօբա թարաֆընտան պիր մուավէնէթէ մուզհար օրմատըգլարը թագտիրտէ, արթըգ գարշը տուրամաեարագ. մաղլուպ վէ բէրիշան օլաճագլարը պէեան օլունմուշ տուր։ Հաթթա պունատան սոնրա տախի, «ֆէրեատըմըզը պու գատար սէնէլէր տիր տէվլէթի Ալիեէ տիրլիմէսիկի հալտէ, շիմտիքի իմմիտիմիզ եալընըզ գօնկրէտէ տիր։ Պոսնանքն սատատէթի միւսթագիլլիսինի իսթիհսալ, վիլայէթի մէզքիւրէնին անճագ Սըրպա թէրքինտէն իպարէթ իսէ տէ, պունա մուվաֆագաթ օլունմատըգը թագտիրտէ, ամիտէքի շարթլարա միւսթէնիտէն մընսարիեէթի իտարէ թահթընտա պուլունմագտան պաշգա չարէմիզ գալմամըշ տըր։ Շէօյլէ քի,

«Էվվէլ էմիրտէ, պիր Խրիսթիան վալի թայեինիյէ, խըտմէթի ասքէրիեէտէն մուաֆ թութուլուպ, վէ պի զայրի հագգ ալընմագտա օլան վէրկիլէրտէն տախի սարֆը նազար իտիլմէսի, վէ էմլաք վէրկիսինին պիր սուրէթի մուհագգանէտէ թայեին ու թագտիրի, վէ պիր միլլէթ մէհլիսի թէշքիլի, վէ Սըրպ լիսանընքն լիսանը ըէսմի իթթիխազ օլունմասը, վէ քեաֆիէյի մէմուրիյնին պիքր օլունան վալի թարաֆընտան թայեինի, վէ սէրպէսթիյի մէզահիպ էսաս իթթիխազ օլունմասը, վէ քեաֆիէյի Խալամընքն սիլահլարը թօպլաեըպ, Պոսնա վիլայէթի էհալիսինին բահաթընը պօպան գալա վէ իսթիհքեամլարընն ելգտըրըլմասը, վէ վիլայեթին սուրէթի մաթլուպէտէ գազա վէ նահիեէլէրէ թագսիմի իլէ պէրապէր, ասքէր իգամէսի իճապ իթտիկի թագտիրտէ, պուլունտուրուլաճագ ասքէրին Սըրպը օլմասը, վէ Օսմանլըլարա զարշը սիլահա սարըլմըշ օլան պիլճիմէէ Պոսնա խրիսթիանլարընա աֆվը ումումի իթասընտան» իպարէթ տիր։

Մէկքիւր բրօթէսթօնամէ, զիյրինտէ Պոսնա խրիսթիանլարը մէպուսու իմզասը օլտուղու հալտէ, գօնկրէ ըէյիսինին օտասընտա տըր։

—

Կէլիպօլուտան յուլիս 7 թարիխի իլէ Լա Թիւրքի զազէթասընա եազըլմըշ տըր.

Շէհրը հալին պէչինճի կիւնիւ ազշամ ալաֆրանկա սատաթ ճտէ սիրտէն պիրէ կէլիպօլուեա տէչէթլի պիր գասըրղա զուհուրի իլէ տօլու եազմըշ տըր։ Օէսնատէ Ինկիլթէրրա տօնանմասը ամիրալը սանիսի սըր Լա-Գոմրէլ իլէ Բիւրբէրթ նամ սէֆինէսինին պիր զապիթի, եէլքէն թէճրիպէսի իթմէք իլգրէ եէլքէնլի իքի սանտալիչինտէ պուլունտուղլարընտան ֆուրթունաեա թութուլարագ եէլքէնլէրի ինտիրէրէք, Կէլիպօլու լիմանընտա պուլունան սէֆայինէ ավտէթ իտէճէք վագթթ պուլամաեըպ սանտալլար տէվրիմիշ, վէ սէրուինտէ պուլունանլարընն հիւմիլսի տէնիզ տիւշմիշ տիր։ Մէկքիւր ֆուրթունա պիր սաաթտան զիեատէ տէվամ իյլէտիկինտէն, տօնանմա պու իքի սանտալը կէօրէմմիշ, վէ անճագ ֆուրթունա թէքքին օրմաեա պաշլատըգտա, զազազտէ օլանլարը արաեըպ պուլմագ իչին պիր չօգ սանտալլար վէ ուֆագ վաքօրլար հէր թարաֆա կէօնտէրիլիպ ամիրալը միւմայիլէյհի իլէ Բիւրբէրթ սէֆինէսինին դապթինի, վէ պէրապէրլէրինտէ սուլունան պագը ատէմլէրինի գուրթարապիլմիշլէր տիր։ Անճագ Ազէնքուր նամ սէֆինէսինին պիր, վէ Բիւրբէրթ սէֆինէսինին իչ թայիֆէսի զարգ օլարագ ճէսէտլէրի պուլունամամըշ տըր։

Մէկքիւր Ազէնքուր սէֆինէսինին սանտալը, վագրա կիւնիւ գուրթուլմուշ իսէ տէ, Բիւրբէրթ սէֆինէսինին սանտալը անճագ տիւն ազշամ իւսթիւ չըգարըլսիլտի։ Ամիրալը միւմայիլէյհ հէր նէ գատար պիր սաաթ գատար տէնիզտէ գալըպ մուավէնէթէ ինթիզարտէ պուլունմուշ իսէ տէ, տիւն սապահ ասլա վիճուտինտէ եօրկունլուգ էսէրի կէօրիլմէյիպ, հաթթա թէպրիք իչին նէզտինէ կիտէն միւթասարրըֆ իլէ պիր գաչ գօնսօլօսլարը գապուլ իթմիշ տիր։ Միւմայիլէյհ, պունարա, տիւչար օլտուղու թէհլիքէյի ազիմէյի, վէ իքի տէֆա տէնիզին տիպինէ տալտըղընը, վէ իքինճի տէֆասընտա գաբօթընը չըգարմաեա մուվաֆֆագ օլարագ հէլման պիսպիթիւն տէվրիլմէմիշ օլան սանտալա տօղրու եիւգէրէք կիթմիշ, վէ օրատա խայի միւտտէթ պուլունարագ, կէլիպ քէնտիսինի գուրթարմըշ օլտուգլարընը հայրէթապիշ սուրէթտէ զայտըզլըգ իլէ պէեան իտիեօր իտի։

Եազան սօղու, էթրաֆտաքի պաղլարը վէ մահսուլաթը քեամիլէն պօզմուշ տուր։

—

Քէսթէնճէ լիմանընքն տախի, Պաթում լիմանը կիպի սէրպէսթ օլմասընա, գօնկրէ թարաֆընտան գարար վիրիլտիկի զազէթալարտա օգունմուշ տուր։

—

Էվվէլսի ախշամ ալաթուրգա սաաթ պիր պուչուգ սուլարընտա Հօճա Մըսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ իքի նէֆէր միւհաճիր մէզքիւր մահէլլէ սաքինլէրինտէն պիրիսի իւզէրինէ հիւճում իտիպ, միւհաճիրլէրտէն պիրի մէրգումուն պօզազընը սըգտըղը սըրատա, տիկէրի ճէպպէրինի եօզլամագտա պուլունմուշ տուր։ Հէլէ քի պաղրըշըպ չըզըրմասընը, օ արա ճամիեէ կիթմէքտէ օլան մահէլլէի իչիտէրէք գօչուպ կէլմէլէր, վէ պու իքի խըրսըզ միւհամիրլէր, նայիլի մէրամ օլամաեարագ ֆիրար իթմիշլէր տիր։

—

Սօն բօսթա իլէ կէլէն Լվրօբա զազէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆ հավատիսլէրի տիր.

Պէրլին, 3 յունիս

Սըրպիսթան իմարէթի, Թիւրքլէրին սույի ամէլ ու հարէքէթինտէն հասըլ օլան զարարլարա մուգապիլ թազմինաթ թալապ իթտի։ Սըրպիանընքն իչ պու թալէպի նազարը տիզգաթա ալընմասը միւհթէմէլ տէյիլ տիր։

Պէրլին, 3 յունիս

Տէվլէթի Ալիէնին, Ռուսիաեա վիրլճէյի թազմինաթը հարպիեէ մէսէլէսի, եալընըզ պու իքի տէվլէթէ ատիտ պիր մէսէլէ օլտուղունտան, մէսէլէյի մէզքիւրէնին տէվլէթը Ալիեէ իլէ Ռուսիա պէյնինտէ հալլ ու թէսվիեէ օլունմասընա գարար վիրիլմիշ տիր։

Վիէննա, 4 յուլիս

Լա Բրէս զազէթասը Պէրլինտէ տէվերան իտէն պիր չայիաեը գիքը իտիեօր. չէօյլէ քի, Մէմլէքէթէյն պէյի Պուլղարիսթան պէյլիկինէ նասպ օլունարագ, հէմ Մէմլէքէթէյնէ, վէ հէմտէ Պուլղարիսթանա հիւքմ իտէճէք վէ պու սուրէթլէ, Պուլղարիս-

ԷՍՐԱՐԸ ՀԻՆՏ

— 33 —

18

ԱՎ ԻԶԻՆ ԹՌԽՍԻՍ ՕԼՈՒՆԱՆ ՄԱՀԷԼԼ

Լօրտ Սինկլթէրն պիլէ, պու եօտա մէնզարէլէրտէ պիտատֆաթ պուլունմուշ իքէն, միւմայիլէյհ տախի չու մէվզընքն կիւզէլիկինտէն միւթէէսսիր օլտու, վէ ճօրճուն եանընա կէլէրէք,

—Նա՞սը, սըր ճօրճ, պէեէնտինի՞զ մի, տէտի, էլիյէ օվանքն հալինի կէօսթէրէրէք։

—Էվվէթ միւրտա, ճէվապ վիրտի կէնճ Ինկիլիզ, հէմ օլ տէրէճէ պէեէնտիմ քի, էկէր մէշհուր պիր բէսատ, չու էսնատէ կէօրտիկիս միւզ մէնզարէնին բէսմինի ալա, վէ քէնտի ֆիքրինտէն հիչ պիր շէյ իլավէ իթմէսէ, կէօրիւլմէեէ շայեան պիր թասվիր եապմըշ օլուր, տէրիմ։

—Էվվէթ, շիւպհէսիզ։

Ճօրճ պաշընը էյէրէք, պու սէօզիւ պէ թէքրար թասդիգ իտտի։

Վալի ճէսիրէնէն սատաթընը շրգարըպ, վէ իզէրինէ պագարագ,

—Տավէթ վագթը կէչտի, վէ բրէնսէս ճէլլա իսէ հէնուզ կէլմէտի, տէտի։

—Միւրտա, ճէվապ վիրտի ճոն Մալգոն կիւլիւմսէեէր՝ք, բրէնսէս ճէլլա գարը տըր, հէմ զանէթ կիւզէլ պիր գարը տըր։ Պու հալտէ միւմայիլէյհանընքն քէնտի տավէթլիլէրինի պէքլէթմէկէ հագգը վար տըր։ Զիւնքի կէրէք ավտա վէ կէրէք պալտա հէր քէստէն սոնրա կէլմէք, իճրայի թէքսիր իթմէք իչին էն էմին թարիգ տիր։ Բրէնսէս տախի Էվանքն գընը օլտուղու թագտիրտէ, քէնտի գըյմէթինի պիլէրէք, իսթիհսալ էյլէմէքտէ տիր։

—Լաքին պու գատարը տա պիր ազ հուտտուտու թէճավուզ իթմէք տիր, տէտի լօրտ Սինկլաթրն, չիւնքի «գրալարընն նէվքէթի վէ ինսանիյյէթի», սէօզլէրինտէ պուլունմագընը տըր» տէեու պիր սէօզ գալմըշտը. պու սէօզ, կէրէք գրալար վէ կէրէք գըրալիշալար հագգընտա մէրի օլմագ լազըմ տըր։

Թամ պու էսնատէ, պիր ազ ուզագտան պիր պօրու սէտասը իլիտիրէրէք, վէ պու սէտա օրմանընն հէր թարաֆընտան աքսիտէրէք, Պէնարէս շէհրի վալիսինին սէօզիւնիւ գաթ իթտիրտի։

Պու սէտանընն զու հուբրինի միւթէազիպ, հէման հէր քէսին կէօզիւ, սէտա կէլէն թարաֆա ամֆ օլունարագ, տէօրթ նալ գօչան աթլարընն սեագլարընտան հասըլ օլան թօզ վէ տիւման արասընտան, բրէնկեամպ էլպիսէ էր իլէ միւքէմմէլ պիր ալայ միւշահէտ գըյնտը։

—Էֆէնտիմ, պու ալայ նէ՞ տիր, տէեու սիւալ իթտի Ճօրճ Մալգոն։

—Բրէնսէս ճէլլա իլէ ալաեը տըր, տէտի լօրտ Սինկլաթրն, լաքին սեզ տահա միւմայիլէյհաեը թանընմամըշընըզ։

—Նա՛եը, միւրտա։

—Էյլէ իսէ ըէտէրինիզ պու կիւն սիզի թագտիմ իտէր, ֆագաթ պէնիմ տէ սիզէ սէօյլէեէճէք պիր նասիհաթըմ վար տըր։

—Նէ՞ կիպի, միւրտա։

—Հօրասընտէտիկի կիպի, կէօնլիւնիզիւն էօնիւնէ իւչ գաթ բիրինճէէն պիր գալգան զոյմալըսընընզ։

—Գալգա՞ն մը, ֆագաթ նէ՞ իչին։

—Բէնտինիզի պիլիրէք պիր մուխթարատան մուհաֆազա իթմէք իչին։

—Նէ՞ կիպի մուխթարատան։

—Բրէնսէսի աշըզ օլմագ մուխթարաշընատան։

Ճօրճ Մալգոնուն եիւզիւնտէ, պու սէօզէ էհէմմիեէթ վիրմէեօր գըլըգը պիր կիւլիւմսէմէ միւշահատէ օլունտու։

—Կիւմէյինիզ տէլիգանը, տէվամ իթտի վալի, վէ այէլ խուսուս պու սէօյլէտիկիմէ շիւպհէ իթմէյինիզ։ Սկի թէքմին խաէրիմ քի, բրէնսէսին կիւզէլիկի ֆէվգէլատէ սուրթմէտէ տիր, նասըլ քի պիր ազատան սիպտէ քէնտիսինի կէօրտիկիտէ, սէօզիմիզ թասդիգ իտէճէքսինիզ։

—Միւրտա, ճէվապ վիրտի Ճօրճ, պու կիւնքի կիւն նէզտինտէ միւտաֆիրի պուլունտուղումուզ գատընքն կիւզէլիք վէ ճապիպէթի հագգընտա ասլա շիւպհէ իթմէմ իսէ տէ, պէնիմ գալպիմ տէ օ կիպի էյլէրտէն միւթէէսսիր օլան գալալէրտէն տէյիլ տիր։

Լօրտ Սինկլաթրն տախի կիւլիւմսէտի, վէ իթիդատըզլըգ սէտասըյլա,

—Միւթէէսսիր օլմագ, հա՛, տէտի։

—Էվվէթ, միւրտա։

—Օլ պապտէ էմի՞նմիսինիզ։

—Օ՛հ, քեամիլէն էմինիմ։ Զիրա պէնիմ կէօնլիւմիւն գուվվէթլի պիր գալգանը վար տըր քի, օ տախի նիշանլըմ Մարի Պըրթէլէ օլան աշգ ու մուհասլպէթիմ տիր, վէ օ իսմի թաշըմաեան հիչ պիր գատըն հագգընտա կէօնլիմ տիւշարը հէեէճան օլմագ։

—Հագգընըզ վար, օղլում, ճէվապ վիրտի վալի, պէն սիպքին եազընտա զանէթ տիրլիր վաթանտաշլարընընզան պիրի իլէ թէէհիլ իտէճէկինիզի ունութմուշ իտիմ։ Էվվէթ հագգընըզ վար մէզպուրէյի սատագաթլա, չիտտէթլէ վէ խալիսէթլէ սէվմէքլիկէ... Մութլու օլ կէնճ գընգա քի, սիպքին կիպի պիր ատէ՛գանընընա նասիպ սըմուշ, վէ պէօյլէ պիր աշգ ու մուհասլպէթ լաեընգ պուլունմուշ...

Պալատէքի մուհաֆէրէ վուգու պուլունտուղունա, բրէնսէսին ալաեը տախի զաթը մէսաֆէ իտէրէք, տավէթլիլէրին պուլունտուղու մահէլլէ կէլմիշ իտի։

թան Մէմլէքէթէն իլէ պիրլէշէճէյ իմիշ։

Մէզքիւր Թասավորու մէյտանա գօեան բրէնս տը Պիսմարգ իմիշ։

Բարիս, 4 յուլիս

Ռէբուպլիք Ֆրանսէզ ղազէթասը, գօնկրէնին գարարլարընա գարշը բրօթէսթօ իյլէտիյի սըրատա, մուրախասլարատան հիշ պիրիսինին, Պէսարապիանքն Բուսիաեա իատէսինէ գարշը կէլմէտիկինէ էսէֆ իտէրէք տէեօր քի «Ինկիլիթերրա հիւքիւմէթինին, Սալիսպրիինին թահրիրաթը ումումիէսի մէ Գիգօնսֆիլտին նութգու իլէ, քէնարիսինի ատալէթ մէ Բուսիանքնինիզմքն խարիճինտէ օլարագ թէվսիի հուտուտ իթմէսի իլէ միւվազէնէսինէ թէհտիտ իտիլմիշ օլան Էվրօբանքն համիսի տէյի կէօսթէրմէսի նէյէ՞ եարատը։ Ինկիլիզ միլլէթինին կիւզէլ տույղուլարը ուեանտրգտան սօնրա, Ինկիլիզ միւքէլլասը, մուխալիֆէթ իթմէեէրէք Բուսիանքն Պէսարապիաեը ղասպ իթմէսինէ մուավէնէթ իթմիշլէր տիր, իշ պու ղասպ մատտէսինէ պիւթիւն ալէմ բրօթէսթօ իթմէքտէ տիր»։

Պէրլին, 30 յունիս

Գօնկրէնին տիւնքի իճթիմաի խայլիճէ մուհիմմ օլտու։

Եունան վէքիլլերի պիր գաչ կիւնտէն պէրու գօնկրէեէ տուխուլլէրինէ մունթազրը օլմագտա իտիլէր։ Ավթրիա մէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ զուհուր իտէն Պօսնա միւշքիւլաթը իզէրինէ, Եունան վէքիլլէրինէ, լայիհալարքնը թագտիմէ մէգուն օլտուգլարը խապէր վիրիլմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ, մուրախխասլարքն ճիւմիէսի իլէ պէրապէր բրէնս կօրչագօֆ տախի պուլունտուղու հալտէ, Եունան մուրախխասլարը միւսիւ Տէլիեանի մէ միւսիւ Բանկապէ իշէրիեէ կիրտիլէր։

Իշ պու մուրախխասլար, թագտիմ իթտիքլէրի լայիհատա, Ռումսաքին օլան էեալէթլէրտէ սույի իտարէ ճէրէեան իթտիկինի իտտաա իտէրէք, կէրէք մէզքիւր էեալէթլէրտէ, մէ կէրէք Կիրիտէ Ռումարքն տիշարը միշքիւլաթ օլտուգլարքնը, մէ հէր վագթ իրթիլալար վուգու պուլուպ թէլէֆաթ զուհուր իթտիկինի, մէ Եունան մէմալիքինին ասայիշինէ տախի խալէլ թարի օլտուղունու, մէ Եունանիսթան, սօն մուհարէպէտէ էվրօբաեա միշքիւլաթ չըգարմամագ իւզրէ, գօնկրէտէ էվրօբանքն հիսսիեաթը հագգանիեէթբէրմէրանէսինէ միւ-

ճաաթ իյլէտիկինի պէեան, մէ մահէլ թայէին իթմէքսիզին, Ռումսաբին օլան արաղինին Եունանիսթանա ղհագքնը թալապ իյլէմիշլէր տիր։

Միւսիւ Տէլիեանի, գօնկրէ Եունան մէթալիպինէ հէվալէյի սէմմի իթիպար իթմէտիյի հալտէ թէքրար դիթիլալ զուհուր իտէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։

---

1 Ապրիլ 1878, Բօրդ-Սաիտ

Ժե. Թ0ՒՂԹ

(Շարունակութիւն տես թիւ 3791)

Օսմանեան կայսերական պանդային տեսչութիւնը տեղական վաճառականութեան թռիչ մը տալու համար արժան դատած է տարիներէ ի վեր հոս ճիւղ մը ունենալ, ընդարձակ չէնքի մը մէջ։

Վերջապէս երեւելի հարուստ վաճառականներ շատ կան, որոնք ժամանակին բոկոտն եկեր, գործաւորութեամբ աշխատեր, և այսօր պատկառելի դրամագլուխներով մեծ ճիւղեր կը դարձնեն։

Սուէյշի ջրանցքին բացման ժամանակ, արդարև շատ մարդ, շատ ստակ վատնեցին։

Բօրդ Սաիտ՝ մեծ շահաստան մ'է եղեր յայնժամ։

Տեղւոյս ոսկեթուականը՝ 1869 թուականն էր կ'ըսուի։

Կը պատմեն նաև թէ՝ գարեջուր ծախող Գերմանացի խեղճ կին մը կէս միլեան ճիւռ (1) վատակեր է, ինչպէս նաև Մըշեցի Հայ գործաւորը բաւական դրամ շահեր, բայց չարաչար վատներ են։

Հոս, ամէն բան՝ Եգիպտոսէն և Աղէքսանդրիայէն դիւրագնի է։

Ընտիր մսին քիլօկրամը՝ մէկ ու կէս ֆրանգի կը ծախուի։

Միայն զարմանալին այն է որ՝ Տանկի քաղաքի մէջ, Տանկին արծաթն ու պղինձը չեն անցներ։

Անգղիոյ, Գաղղիոյ, Յունաստանի մինչև իսկ պղինձ դրամները՝ շրջաբերութեան մէջ կը վատան, և մեծ արժէքով։ . . .։

Քրիստոնեայները՝ մեծ համարում, մեծ պատիւ ունին։

Սանտֆիլոթ ֆէլլահը, կամ՝ մեկ Ս. Բարեւուհին՝ Քրիստոնէին մոյնն է։

Պահ մը չրջագայինք։

Բերայի պէս հոս ալ ֆոֆէ-շանիներ կան, որոնց նուագածու վարձակաց (երգեցող և խաղացող կին) երգերն իրենց ազնուական հպատանաց և նաղերուն հետ միացած կը մրցին։

Գաղղիական սիրուն թատրոն մ'ալ կայ որ իւր ընտիր խմբովը, շատ գիշերներ փառաւոր ներկայացումներով կը պատուէ իւր հանդիսատեսները։

Հասարակաց զեղեցիկ պարտէզ մը չինուած է որուն կեդրոնը՝ զովարար ցնցուղներով մարմարէ ծաղկազարդ մեծ աւազան մը կը գտնուի, լի գոյնզգոյն ձուկերով։

Մուտքը ձրի է։

Պաշտօնական օրեր՝ զինուորական նուագածուք ընտիր ներդաշնակութիւններ կը յօրինեն։

Փողոցները՝ գիշերները մինչև ցայգ լուսավառութիւն կայ։

Ճամբանիս շարունակենք։

Մէկ կողմէ, աղաւնոցներու մէջ Նոյեան աղաւնիներ և Արաբացի ագռաւներ, միւս կողմէ՝ խոզերու երամակներ, ոչխարաց հօտեր։

Խոզարածն ու հովուուհին՝ միաձայն կ'երգեն, միաբան կը պարեն . . .։

Քանի մը կարթընկէց ֆէլլահիկներ՝ քըթերնուն տակէն արարիկ երգեր մրմռալով, ձուկ կորսան և կը ծախեն։

Հո՛ս, Տանկական համեստով էշեր, Եւրոպական թամբով ձիեր, բեռնակիր գըրաստներ՝ դիւրագին վարձով հասարակաց հանգստութեան համար փողոցներուն անկիւնները չարուած են։

Քաղաքիս կուսակալն է Եգիպտացի ալեծաղիկ Բարմ. Ապու-Ճէպէլ Իսմայիլ փաշան։

Դեռ տեղ տեղ ջրերը ամրողջ աւազով լեցուած չեն։ Հետզհետէ կը լինուին։

Այս ջուրերը ժամանակ ժամանակ, ուներն իրենց մակընթացութիւնն ու տեղատուութիւնը։

Խմուելու ջուրի համար շատ դիւրութիւն կայ։

Թէև ջրհոր չկայ ուրեք, այլ ամէն թաղ որոշեալ տեղ մը մէկ ու կէս մեդր բարձրութեամբ երկաթեայ քառակուսի սիւնակներ կան, որ Նեղոսի բարեհամ ջուրերուն հետ հաղորդակցական խողովակներ ունին, և որ բանալիի միջոցաւ բացուելով՝ տեղւոյն առատ ջուր կը մատուցանեն։

Հողը աւազուտ է, բայց քիչ լաբրոնախառն։

Հողը՝ ծանր է, և սաստկաչունչ հողմոց բաղխիւններուն առջեւ, անխլիրտ։

Անձրեւ եկած տեղն՝ ցեղ չի մնիր։

Եթէ Բօրդ-սաիտ՝ բնական պակասութիւն մը ունի, այն ալ կլիմային Գոլֆեցւոց համար անանպատ ըլլալն է։

Եթէ նիւթական պակասութիւն մը ունի, ականի ճամբայ չունենալն է։

Իսկ բարոյական պակասութիւնը, այս տեղի մարդոց ընդհանրապէս վատաստ ըլլալն է։

Պէտք է ուշադրութեամբ կարդալ՝ հոս ապրողներուն՝ ինչպէս ինքնասիրութեան գրաւեն, սիրտը կը յափշտակեն . . .։

Խօսակցութիւններնուն մէջ՝ ոչ ստորակէտ ունին և ոչ վերջակէտ։

Քիչ մ'ալ յառաջանանք։

Սիրուն զանգակատուններ, Եգիպտական մզկիթներ կը տեսնուին։

Երբ մտնենաս, կը նայիս որ օրթոդոքսը՝ իւր այգմոսն ու ջոկան ունի։

Գաղղիացին՝ իւր եկեղեցեաւն ու մատուռովը, և իր քիւրեն քերց կոկին ֆէնէրներովը կը ներկայանայ, Հրէայն՝ իւր խաւրայմն ու ֆէշէֆովը։

Մէկ խօսքով, ամէն ազգ՝ իւր աղօթատեղին, իւր կրթարանն ունի, իրենց յատկացեալ մշտնջեան կալուածներովը։

Միայն խեղճ Հայն է, որ հիւղիկ մը չունի, ոչ մը հող չունի։

Իցի՜ թէ, իշխանութեան կոյսանէ ժամանակին ուրիշ ազգաց ձրի հողեր բաժխուած ատեն՝ մեր ազգն ալ կտոր մը գետնի տիրացած ըլլար։ Թէև հո՛ս Հայոց գաղթականութիւն չը գտնուէր։

Ո՞ր ազգ՝ ունէր այն ժամանակ իւր գաղթականութիւնը . . .։

Ոչ ապաքէն քաղաքը չէնոլով, հետզհետէ բնակութիւններ, հաստատութիւններ, գաղթականութիւններն ալ շատցեր, ընդարձակուեր են։

Հայ ըլլալով, տեսայ հոս միայն բնիկ Պոլսեցի հիւրասէր և բարեսիրտ Պ. Ճանիկ Պետրոսեանը— որ իւր ոսկերչութեան արհեստին հետ միասին Աղգ. գործակատարութեան պաշտօն կը վարէ— և Զմիւռնացի Մարկոսեան մը՝ —որ Անդղիական շոգենաւուց ընկերութեանց մէջ երկրորդ վերատեսչութիւնը կընէ—։

Այս երկուքէն զատ, կը գտնուին նաև հինգ վեց ազգայիններ ալ, որոնք ցաւօք սրտի կըսեմ, ստորին և գծուած գործերով կզբաղին ու բէրէյ-ն կեանք մը կը վարեն։

Բոլոր ազգաց համար ծառայարդ զեղեցիկ գերեզմանատուն մը կայ, որ ուրիշ տեղ համազգային պարտէզի օրինակ կրնայ ըլլալ։

Ցովհաննէսեաց դիրքի վրայ է Իշխանատունը, որուն կից կը գտնուին կառավարութեան երեք հիւանդանոցները։

Մէկուն մէջ հիւանդները ձրի կը խնամուին։ Իսկ երկուքին մէջ՝ օրական 3–5 ֆրանքով։

Մեծանուն և մեծագործ Լաբէքը հոս կը գտնուի քանի մը օրէ ի վեր։

Տակաւին երկու օր առաջ տեղական բարձրաստիճան պաշտօնական անձանց, փառաւոր ընթիք և պալ տուեր էր։

Ցեղւոյս շուկայն երկուք է։ Եբրայեան, Արաբական։

Առաջինին նկատմամբ արդէն բաւական բան ծրագրեցինք։

Երկրորդին վրայ հեռագրելու ժամանակիս չը ներէր։

Ել դառնանք տեղերն'ս։

Շոգենաւը կը սուլէ . . .։

Ուղեգիր բարեկամդ

Ս. Զ. ՈՅՎԱՆԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԵԱԼԱՆՃԼԸԳՏԱ ԵԼԷԹԱ ՊԻՐ ՂԱԶԷԹԱ

Միլլէթիմիզտէ պիր գաչ սէնէտէն պէրու, եալանճըլըգտա եէքթա պիր ղազէթա վար տը, վագտա պիզ պու

19

ՃԱԼԻ

Մէզքիւր ալայ չու եօլտա թէրթիպ օլունմուշ իտի։ Շէյլէ քի, էվվէլա օն իքի նէ իէր մուզիգաճըլար, սըրմալը գըրմըզը էլպիսէլէր կէյինմիշ, մէ զաեէթ պէեաղ ամթլար իւզէրինէ օթուրմուշ օլտուգլարը հալտէ, ալաեէն իլէրուսինտէն կէթմէքտէ օլուպ, պունլարքն արգալարընտա տախի բրէնսէսին մուհափազա ասքէրի օլան գատընլարտան երիկրմի պէշ քիլի, եաղզ ամթլարա սիւար օլարագ, կէվմէքտէ իտիլէր։ Պու ասքէրլէրին պաշլարընտա, շէլիքտէն խաֆիֆ քիւլահլար օլուպ, պու քիւլահլարքն թէբէլլէրինտէ տախի պիրէր պէեաղ սարկուճ վար իտի։ Մէ տիպլէրինէ գատար ուզանան ալթուն սըրմա իշլէմէլի գըրմըզը սէթրիլէրի, սէրմի պոյարընը, մէ զաեէթ ինճէ մէ նազիք գումաշտան իմալ օլուն մուշ օյան էնլի բանթալոնլարը տախի պաճագլարընը հէյբէթլէրինի մէյտանա չը գարմագտա, մէ պու բանթալոնլար, գըրմըզը սախթիեանտան եարըմըշ օյան ուզուն աեաղ գապլարընտան պիր աղ եօգարըեա գատար ուզանմագտա իտի։

Պունլարքն արգասընտան բրէնսէս Հ. Ա. ... լա, Լքի թարաֆընտա սէրաեընքն պաշըճա պէնտէկեանը պուլունարագ եիւրիւմէքտէ իտի։ Միւմահիէյհանքն սաղ թարաֆընտա, բաժահ Տօօրկալ Սահիպ իսմինտէ պիր Հինտի բրէնս օլուպ, պու բրէնս իշ պու հիքեաեէտէ մուհիմմ պիր իշ կէօրէճէք տիր։

Տահա արգատան, էվվէլքինէ միւշապիհ տիկէր պիր պէօլուք գատքն ասքէրի կէլմէքտէ օլուպ, պիր չոգ տախի խըզմէթքեարլար, միւքէմմէլ մէ թօհաֆ սուրէթտէ էլպիսէլէր կէյինմիշ, մէ ամթլարա սիւար օյմուշ օլարագ, եօլու աշմագտա իտիլէր։

Պու ալայ, մուզիգալար թէրէննիւմագ օլարագ օվաեա մուվասըլէթ իթտիկինտէ, բրէնսէսին մուհափազա ասքէրի օլան գատընլարքն պիր զասլիթի թարաֆընտան վիրիլէն պիր գօմանտա մուճիպինճէ, ալայ սաղա մէ սօլա տիպիլիպ, բրէնսէսին հարբաքեաթը սէրպէսթ պըրագըլը։

Պինաէն ալէյհ ճէլլա իլէ Տօորկալ Սահիպ, ամթլարընը հարկքէթինի ասլա ասրբլաթմամը օլտուգլարը հալտէ, լօրտ Ինկլիթը իլէ ճօն Մալգոնուն մէ էվվատլարընը եանլարընա տօղրու կէլտիլէր։

Բրէնսէսի միւմահիէյհանքն պիր ֆուրթունալը կիճէտ, Ինվա պիթխանէսի խարապալարընտա ճայիպ պիր թարգտա կէօրիւնտիկիս միւնասէպէթ ... վասֆընը ... քիթապը իլք պասալարընտան պիրիսինտէ պէեան իթմիշ օլտուգումուգտան, մէ միւպահէսիզ օգուեանլարընը տախի պուենս խաթըրլարընտան չըգարմամը օլտուգլարընտան, թէքրարընա հաճէթ կէօրմէյիզ, անճագ չու գատար տէրիզ քի, ճէլլանքն կէյինտիկի սատէ էլպիսէ, մաեէթինտէ պուլունանլարընը կէյինտիքլէրի սալթանաթը մէ միւզէյէն էլպիսէլէր եանընտա հիչ մէսապէսինտէ իտի։

Միւմահիէյհանքն էլպիսէսի էվրօբաքեարի օլուպ, Լօնտրանքն էն մէշհուր թէրզի սիւքքեանլարընտա տիքիլմիշ օլան մէ գատընլարքն աթ իւզէրինտէ կէյինմէյէրինէ մախսուս պուլունան զօեու մահ չուխատան պիր ամագօն իտի։

Պոդաղընտա պէեաղ պիր գօյ գօյմուշ, մէ պունուն իւսթունէ տախի սիեահ պիր գըրամաթ պաղլամըշ իտի։ Պաշընա գոյտուղու օն տէօրտիւնճի Լուի գրալքն չարգասը չէքիլմէքքի գըր ըմքի քէչէ չարգա իւզէրինտէ, ուղուն մէ ինճէ օլարագ գըրմըզը պիր թիյ վար իտի։

Միւմահիէյհա, էմէր ճէնկինտէ կիւզէլ պիր տօրու աթա սիւար լմուշ օլուպ, պու աթ իսկ, հէմ գուվվէթլի մէ հէմ խաֆիֆ վիճուտ օլտուգտան պաշգա, չալը չըրբալար, գաեարար մէ ատրէյր ... թա գուշ կիպի ... չան հայանլարտան պիր ...։

Ճէլլա սոլ էլիյէ պու ալքն տիպկինէրինի, մէ սաղ էլիյէ կէրէտան պուլունուլունտան մատմուլ օյան պիր գըրալաճը թուվմագտա իտի։ Հասը, մէզքիւր ավ էլպիսէսի, վագտա ատտ իտի իսկ տէ, միւմահիէյհանեա հէր վէճէ լէ եազըճը, մէ բէք միւնասիպ կէլմիշ իտի։ Հաթթա միւմահիէյհա չու չիմտիքի հալինտէ, էլմասալար մէ միճէվհէրլէր իլէ թէկլէրին իտտիրիկի զէմանտէն տահա զիեատէ կիւզէլ կէօրիւնմէքտէ իտի։

Անճագ, չիւպհէսիզ օգուեանլարընը ըմըզգա սէպէպի մալիւմ օլան կիշիի պիր իթթիրապ, բրէնսէսին գալպինի չիտաէթլէ պէհուզար իթմէքտէ, մէ կէօպէրինտէ թէչպիհ գասպալ իթմէկ պիր բարլագլըզ հուսուլ կէթիրմէքտէ իտի։ Պունտան պաշդա գըրմըզը տուտագլարընտա պիր նէվի տիքիլմէ միւշահատէ օլունմագտա, մէ ճէրմ Մալգոնուն պուլունտուղու մահէլէ եագլաշտըգճա, եանաշլարընտա ճիւզի պիր գըրմըզգըգ կէօրիլմէքտէ իտի։

Ճէլլանքն եանընտա, բաժահ Տօորկալ Սահիպ նամընտա պիր Հինտի բրէնս պուլունտուղունու պէեան իթմիշ օլտուգումուգտան, անքն հաղգընտա տախի պուրաճըգտա պաղը մալիւմաթ վիրմէքլիկի լազըմէտէն կէօրիւրիւզ։

Միւմահիէյհ տախի բրէնսէս ճէլլա կիպի Թամէրլիտ ճինսինտէն օլուպ, սէրմէթ մէ նուֆուզու, միւմահիէյհանքն սէրմէթ մէ նուֆուզունտան տուն տէյիլ իտի։

(Տկմամ)

զազէթանքն իսմինի պիէ գալէմէ ալմագլըզա թէնէզղիւլ իթմէքտէ տէյիւիզ, չիւնքի, իհթիեաճ տա գալմամըշ տըր, արթըգ հէր քէս թանըմագտա տըր, ալէքսուսուս Գավգասիա մահուտ մէսէլէսի գահրամանլարըյլա տիրլոմաթլարը վէ ֆէյլէսոֆլարը, վէ պինապէրին ազգասէրլիք տէլալարը, բէք ալէա թանըմագտա տըրլար, զիրա, վագթիյլէ քէնտիլերէ չօղ խըտմէթ իթմիշ, վէ չօգ եօլ կէօսթէրմիշ, վէ նիհայէթ իւլ էմր ալէմ նէզտինտէ, վէ խուսուսիյլէ պիզիմ հուզուրումուզտա քէմալ մէրթէպէ «պիյիւք տիւշմէլերինէ» չալըշմըշ տըր։

Տահա կէչէն կիւն վիքթոր Իւկո պիր նութգունտա, հէր միլլէթին գատրու հայսիյյէթի տէրէճէսի, քէնտիտէ պուլունան գալէմիերին գատր ու տէրէճէսի նիսպէթինտէ պուլունուր տէմիշ իտի։ Էկէր օլ զաթը սիւթուտէսիմաթը մէզքիւր հիւքմիւ սահիհ իսէ, նասըլ քի պիզճէ բէք սահիհ տիր, մէզքիւր զազէթա իլէ էմսալլէրինի օգուեուզ իթիպար իտէնլէր՝ն, նէ աեարտա ատամլար օլտուզլարընը անլամագլըզա, արթըգ պաշդա պիր իհթիեաճ գալմազ։

Էօյլէ պաղըլարընն սէօյլէտիկի վէ դանն իթտիկի կիպի. մէզքիւր զազէթալարը օգուեանլար, եալընըզ էթ մէքճիլէր, քէբէքճիլէր, գահվէճիլէր, վէ օնլարա մանէնտ քիմսէլէր տէյիտիր. պաշգալարընն թաստիգինէ կէօրէ, նիչէ կէօղիւ պուրնու, սէթրիսի բանդայնու, վէ հաթթա գօլալը գօլու վէ եազասը եէրինտէ սարրագլար, թիւճճարլար, վէ ճօվինլար ճէնթիլմէնլէր տախի վար տըր։

Պիզ սոնրաքի իտտաաեա ինանմըրըզ, չիւնքի միտէ իլէ մէզահա էօլչիւ վէ հուտուտ օլմազ տէմիշլէր տիր, բէք տօղրու պիր լազըրտը տըր։ Պիզ չօհուգլուգտա Իսթանպօլա կէլտիկիմիզտէ, պաշը գալբաղը, տիրի չագշըրլը, սեաղը շիր շիր մէսթ բաղուճլը, վէ պինիշլի ճիւպպէյի էքբ տիրհէմ պիր չէկիրտէք նիչէ մօտամսիլեր վար իտի. վէ պունլար հէր կիւն, վէ ասլա չէքիմէյհրէք, օրիս մէյհանէլերտէ կիտիպ մասթիգա չսրապ իչմէքտէ, վէ իշքէմպէճի տիւքքեանլարը էօնիւնտէ տախի, սեաղտա տուրուպ, օ սարը եաղլը... իշկէմպէլերի եէմէքտէ իսիլեր. կէրչի, գըբեաֆէթլերինին թէմիզլիկի իլէ. պօղաղլարընն բիսլիկի արասընտա, հիչ պիր միւնասէպէթ պուլունմատըղընտան, կէօզ իլէ կէօրիլմէսէ ինանըլամազ իտի, հալ պուքի հադրգսթի հալտէ էօյլէ իտի, սոնրատան հէր նասըլ իսէ, եավաշ եավաշ օ սեարտա ատամլար, մէզքիւր մահէլլէրէ կիթմէքլիկէ ութանմասա պաշլատըլար, նասըլ քի չիմտիլերտէ, բէք նատիրէն էմսալի կէօրիլմէքտէ տիր։ Իշթէ զազէթա օգումազլըգ տախէ չիմտի օ հալտէ պուլունմագտա տըր, էօյլէ գալբաա, գբեաֆէթէ, վէ սինէ վի մուիմաթա պաղլը օլմաեըգ, իլլա տուլդուեա պաղլը տըր. հիչ մէմուլ օլունմասեան ատամլար պիլէ, բարալարը էլինտէ օլտուղու հալտէ, էօյլէ եալանճը վէ ուլտաաբճը զազէթալար արամագտա տըրլար, չիրա գաֆալարը իլէ եէրբէքլերի, այնի ատալրտա պուլունմագտա տըր։

Մէզքիւր եալանճլըգտա նէզ-օլան Գովգասիա մէսէլէսի միւճիտտի զազէթա տիւնքի նիսսէսինտէ, աղգասէր սիպգարլարա պիւյիւք պիր խըճմէթ իթմէք, վէ կիւրէն նադիք խաթիրլարընը թայիֆի իտիպ, վէ ալիճէնապ եէրբէքլերինէ պաղը թէսէլի վէ մէսէրբէթ էյլէմէքնիյլէթի մէմուտուհէսիյլէ, պիզիմ բազար իրթէսի նիւսխէսինտէ վիրտիկիմիզ՝ աղգային հավատիսլէրին էքիսլինի տախի եալանա չըգարմագ. իսթէմիշ տիր, չէօյլէքի, զօնկրէ մէսէլէսի հէնուզ տէտիկիմիզ կիպի օլմաեըգ, վէ Պապը Ալի Թարաֆընտան, Խրիմեան սրբազան իլէ Խորէն սրբազանընն պուրաեա չաղրըլմասընա տայիր, Սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրինէ խապէր կէօնտէրիլմիշ օլմասընն, ասլա ասլը եօգ իմիշ, եանի պիզ օլ պապտէ, կիւեա եալան եազմըշ իմիշլիգ։

Հալպուքի, պիզ մէզքիւր հավատիսի, ատճէլէ իթմէյիպ, իլլա, պաշգա զազէթալար պիր գաչ կիւն էվվէլ եազտըգտան, վէ պէյն էլ էհալի թէվթուր պուլտուղտան, վէ պիզտէ պիզզաթ թահզիգ իթտիքաէն սոնրա եազմըշըգ տըր։

Ալիլ հէր քէսի ալիլ, վէ սաղըր տախի հէր քէսի սաղըր զանն իտէր ֆէհվասընճա, պիզիմ եալանճը զազէթամըզ տախի, հէր քէսի քէնտիսի կիպի եալանճը զանն իթմէքտէ տիր. իմտի, օլ պապտէ պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէյիպ, իլլա պիր թէքիֆ թագտիմ իտէրիզ, չէօյլէ քի, էկէր այշագ վէ եալանճը օլմաեըգ տա մէրտ իսէլեր, քէնտի թարաֆլարընտան իքի նէֆէր միւթէպէր զէվաթ կէօսթէրսինլեր վէ պիզտէ օնլարը գապուլ իտէլիմ, վէ մէրգումանի զաթլար, կիտիպ պիզզաթ բանթրիգ էֆէնտի հազրէթլէրինէ սիւալ իթսինլեր, էկէր պիզիմ տէտիկիմիզ՝ն ասլը չըգմազ իսէ, պիզ փրկիչէ պէշ լիրա վիրէլիմ, եօգ էկէր տէտիկիմիզ իսպաթ օլունուր իսէ, քէնտիլերի եալընըզ պիր լիրա վիրսինլեր։

Պու եալանճը զազէթանքն հէր հալի պու եօլտա տըր. պէսպէլի միւշթէրիլերի տէ, քէնտուեէ լաեըգ պիր հալտէ պուլունմագտա տըրլար, մէզքիւր զազէթա պունտան իքի այ էվվէլ, միլլէթ մէսէլէսինի չէքիշտիրէրէք, Խրիմեան սրբազան իլէ Խորէն սրբազանա գարշը եազմագտա իքէն, պիր տէ պիրտէն պիրէ թէպտիլի մէսէլէք իտէրէք, էվվէլքի թիւքիւրտիւքլերինի եալամաեա, վէ օնա տայիր եալանլար տախի իճատ իթմէյէ պաշլամըշ տըր։

Մէզքիւր զազէթա իլէ էմսալլերինէ նէզարէն, Պէրլինտէ պուլունան Սրբազանլար, օրատա, գօնկրէ ազալարընա, միւքէմմէլ պիր զիեաֆէթ վիրէճէքլէր իմիշ։

Պու զազէթալար, գօնկրէտէն, միլլէթիմիզ մէսէլէսինէ տայիր, հէնուզ հիչ պիր աչըգ մալիմաթ ալընմատըղընը չարնաչար իգրար իթմէքտէ իսէլեր տէ, երնէ ատի խալգըն արզու վէ միզահընը պիլտիքլերինտէն, դայատան պիլիճիլիկի էլէ ալարագ, էլպէթթէ իյի նէթիճէլեր վէ գարարլար օլմալը տըր, տէյի պէեանը էֆքէար իյլէմէքտէ տիրլեր։ Պիր ճիհէթլէ պունտա տա հագգլարը վար տըր, չիւնքի, մաազալլահ գալդըգտա սերպէսթճէ, վէ լազէթանըզդ վազիֆէյի մուգատտէսի իգթիզասընճա, խաիսէթ իւզէ, վէ ֆէտաքեարլըգ իտէրէք, իշիթտիքլերի վէ պիլտիքլերի սահիհլիկի եազոճագ օլտալար, ատիտէ ազգատ ախպարլարընն կիւճէ. նէճէքլերինի պիլմէքտէ տիրլեր։

Պու զազէթալարընն իչինտէ, թոհաֆ պիր զազէթա տահա վար տըր, վագտը օտ եալան եազար իսէ տէ, գօգօնավար եազտըրտան, հէմ նազիք սուրէթտէ պուլունուր, վէ տէ տայիմ բանթրիգ խանէնին քէօչէ վէ պուճագլարընը տօլաշմագլա, իմտարը էվգաթ իթմէքլիկէ մէհմուր պուլունտան, վէ բահմէթլի Մեղունուն Մէչլիսէչասը կիպի, բանթրիգ-խանէնին թա մութպախը օճաղընտան, բանթրիգ օտասընա գատար կիրիպ չըգմագլըզա, վէ իսթէտիկի տօլապ թէրէք, վէ տէֆթէր մէքթուպու, պաղը սայէտէ, կիզլիճէ գարըշտըրմագլըզա մէէզուն պուլունտուղունտան, չօգ տէֆա եազտըգլարընտան պիր մաէլ անլաշըլըր։

Մէզքիւր նիմ ըէսմի վէ տիրայու զազէթասընը տիւնքի նիսսէսինտէ օգունտուղունա կէօրէ, կիւեա Պէրլինտէն ալընան պիր խապէրտէն (պէսպէլի բանթրիգխանէյէ կէլմիշ օլան չիֆրալը թէլէկրաֆլարտան օլմալը տըր), Ֆրանսա թարաֆընտան, ճէպէլի Լիպնան հիմայէ օլունտուղու կիպի, Հայաստան տախի, Ինկիլթերրա թարաֆընտան հիմայէ օլունանճագ իմիշ։

Մէզքիւր զազէթանընն պիր հավատիսի տէ չու տուր քի, մարքի տը Սալիսպըրի, Էրմէնիսթան հագգընտա, մուրախեաս սրբազանլարընն թագտիմ իթտիքլէրի բլանտան պաշգա պիր բըլան, պիզզաթ քէնտիսի գալէմէ ալաճագ իմիշ։

Մէզքիւր զազէթա, օլ պապտէ տահա պիյիւք իւմիտլէր կէօսթէրմէքտէ տիր. նասըլ քի պու իւմիտտէ բէք պօշ պիր շէյ սաերլամազ. չիւնքի, հէր նէ գատար, կէչէն կիւն կէլէն թէլէկրաֆլարտան, կէչէն ճումաա իրթէսի, գօնկրէնին զաբանտըզը անլաշըլմըշ իտի իսէ տէ, տիւնքի կէլէն թէլէկրաֆլարտան տախի, հէնուզ գաբանմըշ օլմաեըգ, տէվամ իյլէմէքտէ օլմասը տախի անլաշըլմըշ տըր։

Գունտանտա նէչէթ իտէր քի, պիզտէ, էվվէլքի գահտէմիզ իւղրէ, լաղըմ կէլէն մալիմաթլարը վիրիպ, վէ պէեանը միւթալաաթ իյլէմէք իչին, գօնկրէնին խիթամընա պէքլէմէլէյիզ։

ԱԶԴ

Մեղպուրեան երկրեռ վարժարանի ուսանողաց տարեկան հարցաքննութիւնք յառաջիկայ Գշ. յուլիս 3 էն ըսկսեալ պիտի տեւեն մինչ յուլիս 15, ըստ ցուցակի վարժարանիս դասախօսութեանց։

Բշ. Դշ. Ուր. օրեր, Հայերէն, Թուաբանութիւն, Ազգ. և Ընդհ. Պատմութիւնք, Աշխարհագրութիւն, Դաշնակ և Ասղնեգործ։

Գշ. Ուր. Ֆրանս. Անգլ. (միայն Գշ.) Գեղագրութիւն և Մարմնամարզ։

Դշ. Շբ. Տաճկերէն, Անգղ. (միայն Շբ.) Գծագրութիւն։

Եշ. Բշ. Երկրաչափութիւն, Գրահաշիւ, Տօմարակալութիւն, Տիեզերագրութիւն և Բնագիտութիւն։

Գշ. Եշ. Շբ. Բարոյական և Կրօնք։

Ուստի կը խնդրուի որ ուսանող բարեկամ Մեծարգոյ Ազգայինք և Ուսումնասէր Ծնողք բարեհաճին պատուել սոյն հարցասիրձն իրենց փափաքելի ներկայութեամբ 'ի պատիւ յառաջդիմութեան աշակերտելոց և 'ի քաջալերք վարժարանիս։

28 յունիս 1878 Տէր և Տնօրէն

Կ. Պոլիս Մկրտիչ Ս. Մեղպուրեան

Հիսար–Տիպի

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

	Լօնտրա, 10 յուլիս	
Ինկիլիզ գօնսօլիտի		96 1/4
Էսկամը Ռումելի աչբլոը		16 1/16
» » գաբանոը		16 1/4
1865	Իսթիգրազը	21 1/2
1869	»	20 1/2
1871	»	53
1873	»	18 3/4
1872 (Գօնտրա Թրլգոր (Սէրի Ա. Բ.)		30
ամանը պանգասը		8 1/2
Բուսիա Իսթիգրազը 1873		86 3/4
Ղսրը Իսթիգրազը պիրլէյմիշ		54 1/4
» Իսթիեաղը		72 5/8

Բարիս, 10 յուլիս

Ֆրանսըզ Ֆօնտսու 5 0/0	115	50
» » 3 0/0	76	80
Էսկամը Ռումելի աչբլոը	16	5
» » գաբանոը	16	17 1/2
65 Իսթիգրազը	100	
69 »	97	50
73 »	93	75
Ռումելի չըմէնտըֆէր սէհիմերի	58	75
Օսմանլը պանգասը	463	75
Իթալեա Ֆօնտսու	76	15
Մըսրը Ֆօնտսու	273	75

Վիէննա, 9 յուլիս

Ռէնթս	101	20
Լօնտրա իւզերինէ գամպիալ	115	80
Ռումելի չըմէնտըֆէր	26	

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսկ. Ռում. 28 յունիս ազչմ. գր.	17	20
Էսկ. Ռում. 29 յունիս սապհ. աչ.	17	13
Էն եիւքսէք	17	30
Էն աշաղը	17	21
Սաաթ 6	17	26
Ի Թիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	100	
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	101	
» 69 (Բինար) 6 0/0	90	
» 73 (Բինար) 6 0/0	88	
Ռումելի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	56	
Բէբօր Ֆր.	3	1/2

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՓԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտն	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	5
Ֆրանսըզ ալթունու	87	10
Բօլ	89	20
Գերմանից ալթունու	51	10
Պէեաղ մէճիտիյէ Ֆարգը	6	15
Մէթալիք Ֆարգը		
Պէշլիք Ֆարգը		
Պաղըր Ֆարգը		
Գարպօն գայմէսի գաբիք	8	61

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	291	20
Էն աշաղը	289	
Սաաթ 6	291	
Եիւզիդգայմէ պաղրը հիսապը իլէ	61	

ԻԼԱՆԱԹ

Նօ.	Իճարէյի չէհրիյէսի	Մէվգը
363	550	Թօքխանէ
345) 347)	1,200	»

Էմիաքը Շահանէտէն Թօքխանէտէքի տիւքքեանլարտան պէր վէճհի պալէա իւշիւնիւ պիր սէնէ միւտտէթլէ իճարէ թալիպ պուլունմաղլա, տահա զիեատէյէ թութապիլէճէքլերին, չէհրի թէմիզուն իքինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար խազինէյի խասսա մէճլիսի իտարէսինէ կէլմէլերի։

—

Հիւքմիւ մէվսուխ օլարագ մէվճուտ պուլունան ալթը եիւզ եէթմիշ ալթը տէնկ տուխան պանտէրօլ վէ էթիքէթ էվրագընընն եազըլարը իպթալ օլունտուգտան սոնրա, թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, իշ պու տօգսան տէօրթ սէնէսի շէհրի հազիրանընն երկիրմի սէքիզինճի չարշէնպիհ կիւնիւնտէն իթիբարէն, բուսումաթ էմանէթի ալիեէսի տայիրէսինտէ պուլունան ճէմիեէթի բուսումիեէճէ միւզաեէտէսի պիլ իճրա, կէլէճէք շէհրի թէմուզուն օնունճու բազար իրթէսի ախշամը սաաթ օնտա գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, էվրագը մէզքիւրէնին իշթիրասընա թալիպ օլանլարընն, եէվմը մէզպուրտա, սաաթ օնա գատար ճէմիեէթի մէզքիւրէեէ միւրաճաաթ իտէրէք, օլ պապտէքի մէզատ բուսուլասընտա մուհարրէր չէրայիթի պատէլ միւթալէա, օնա կէօրէ միւզայէտեէ կիրիշմէլերի լազմ կէլէճէկի իլան օլունուր։

27 հազիրան սէնէ 94

ՍԱՀԻԿ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնէչէմպիհ–բազարընտա Ն. 41 Իրի խանընտա